

ПРИМЉЕНО 14. 08. 2014
 Таксирано са _____ дна, без таксе
 Мањак таксе од _____ динара
 Број _____ 201 _____ Потпис _____
 Време: _____ 28.05.2014. године
 Београд

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
 Предато поштом _____ време _____
 Лично _____ Пример _____
 Примљено 06 08. 2014
 Примљено таксе _____ дана _____
 Мањак таксе _____ дана _____
БРОЈ _____ 201 _____

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Надежде Радевић, чланова већа, у парници тужиоца Лазара Ерцега из Зрењанина, чији је пуномоћник адвокат Живко Остојић из Новог Сада, против туженог Фонда за социјално осигурање војних осигураника, чији је правни следбеник Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање из Београда, чији је пуномоћник у ревизијском поступку Жељко Ристић, адвокат из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 3695/2011 од 05.06.2013. године, у седници већа одржаној дана 28.05.2014. године, донео је

РЕШЕЊЕ

I ПРИХВАТА СЕ предлог Апелационог суда у Новом Саду из решења РЗ 3/14 од 30.01.2014. године, да се о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 3695/2011 од 05.06.2013. године, одлучује као о изузетно дозвољеној.

II УСВАЈА СЕ ревизија туженог, УКИДАЈУ СЕ пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 3695/2011 од 05.06.2013. године и Основног суда у Новом Саду П 18/2011 од 29.09.2011. године у делу у којем је тужени обавезан да тужиоцу на име накнаде штете исплати износ 97.032,25 динара, са законском затезном каматом од 22.07.2011. године до исплате и предмет у том делу враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 18/2011 од 29.09.2011. године, одбијен је приговор апсолутне ненадлежности а усвојен тужбени захтев тужиоца и тужени обавезан да му на име мање исплаћених износа припадајуће пензије исплати износ од 123.981,67 динара, са законском затезном каматом од 22.07.2011. године па до исплате, као и да му на име накнаде трошкова спора исплати 72.060,00 динара, у парниционом року.

Пресудом Вишег суда у Новом Саду Гж 3695/2011 од 05.06.2011. године, одбијене су делимично жалбе обе парничне странке и потврђена наведена првостепена пресуда у делу у којем је досуђена главница од 97.032,25 динара са

законском затезном каматом од 22.07.2011. године до исплате као и у делу којим је одбијен приговор апсолутне ненадлежности. Иста пресуда је у преосталом делу у погледу досуђене „углавничене камате“ од 26.949,42 динара са законском затезном каматом од 22.07.2011. године до исплате, као и у делу одлуке о трошковима спора, укинута и предмет враћен на поновно суђење.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Предлажући да се о ревизији одлучује као изузетно дозвољеној, због неуједначене судске праксе нижестепених судова у овој врсти спорова и потребе за новим тумачењем права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Апелациони суд у Новом Саду је решењем РЗ 3/14 од 30.01.2014. године, предложио Врховном касационом суду одлучивање о ревизији туженог као о изузетно дозвољеној ревизији у смислу члана 395. ЗПП.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 399. у вези члана 395. ЗПП („Сл. гласник РС“, број 125/04, 111/09), који се у конкретном случају примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Сл. гласник РС“, број 72/2011), Врховни касациони суд је нашао да су испуњени услови из члана 395. ЗПП за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној.

Наиме, Врховни касациони суд налази да без обзира што вредност предмета спора у конкретној правној ствари, не би дозвољавала изјављивање ревизије по члану 394. па самим тим и по члану 395. ЗПП, јер је реч о спору мале вредности, да има услова за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној, због различитог поступања судова са територије Републике Србије у овој врсти спорова војних осигураника за накнаду штете због незаконитог и неправилног рада органа туженог поводом ванредног усклађивања пензија војних осигураника за 2007. годину. На овај начин ће се у овој врсти спорова убудуће спречити повреда права на правично суђење у смислу члана 32. Устава Републике Србије и члана 6. Европске конвенције за заштиту људских права о чему је Европски суд за људска права утврдио правни стандард у предмету Шахин против Турске (представка број 13279/05) и пресуди Великог већа од 20.10.2011. године који указује на обавезу уједначавања судске праксе од стране Врховног касационог суда.

Са изложених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу I изреке овог решења, применом члана 395. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 399. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог основана, због погрешно примењеног материјалног права услед чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању, утврђеном у побијаним пресудама и разлозима образложења, тужилац је корисник старосне пензије у висини од 85% од пензијског основа. Решењем туженог 01 број 181-431/08 од 25.01.2008. године, вршено је ванредно усклађивање пензија, вредности општег бода и новчаних накнада почев од 01.01.2008. године за 11,06% („Сл. гласник РС“, број 20/08). Према налазу и мишљењу судског вештака финансијске струке, тужиоцу Ерцег Лазару је у периоду од 01.01.2008. године закључно са 31.05.2011. године, исплаћена пензија у висини од укупно 1.382.725,97 динара. Да је тужени вршио обрачун тако да је тужиоцу ускладио пензију са ванредним повећањем за 11,06% исплатио би му укупно 1.419.328,24 динара, па је утврђено да му је мање исплатио износ од укупно 97.032,25 динара, што заједно са обрачуном законском затезном каматом на дан 21.07.2011. године од 26.949,42 динара, износи укупно 123.981,67 динара. Такође је утврђено да је на основу Одлуке министра одбране о годишњем усклађивању пензија војних осигураника са пензијама одређеним за 2007. годину донете 20.03.2008. године („Сл. војни лист“ број 13/08), повећана вредност бода војних пензионера са 9,02 на 9,40, почев од 01.01.2008. године, што износи повећање од 4,21%.

За овај утврђени износ укупног дуга од 123.981,67 динара, првостепени суд је пресудом усвојио тужбени захтев, налазећи да постоји одговорност туженог за тражену накнаду материјалне штете по члану 172. ЗОО, због неправилног, односно незаконитог рада овог државног органа, односно овлашћеног службеног лица које није поступило у смислу одредбе члана 193. став 1. Закона о Војсци Србије, који је ступио на снагу 01.01.2008. године од када су војни пензионери укључени у систем Фонда републичког пензијског и инвалидског осигурања. Како је тужени донео решење којим је извршио ванредно усклађивање пензија у 2008. години, за остале осигуранике, то су пензије и друга примања војних осигураника такође морала бити усклађена по истој динамици и то по службеној дужности на начин и у висини прописаној у члану 75. став 1. а у вези члана 73. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

Другостепени суд је потврдио првостепену пресуду у погледу досуђене главнице накнаде штете за износ од 97.032,25 динара са законском затезном каматом од 22.07.2011. године прихватајући материјално-правну аргументацију првостепеног суда у овом делу. Као и у делу којим је одбијен приговор апсолутне ненадлежности. Док је исту првостепену пресуду укинуо у погледу обрачунате законске затезне камате јер је иста обрачуната по конформној методи што је противно Одлуци Уставног суда о неуставности одредбе члана 3. став 1. Закона о висини стопе затезне камате у делу који гласи: „Применом конформне методе“.

Врховни касациони суд налази да је побијана другостепена пресуда заснована на погрешној примени материјалног права јер је релевантно чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Правилно је становиште нижестепених судова да је тужени пропустом да усклађује војне пензије по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање, како је то прописано чланом 193. став 1. Закона о Војсци Србије, који је ступио на снагу 01.01.2008. године, проузроковао штету тужиоцу пропуштањем да примени овај закон, односно својим неправилним радом, због чега одговара за насталу материјалну штету на основу члана 172. Закона о облигационим односима. Како је одредбама члана 73. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, предвиђено ванредно усклађивање пензија за 2006, 2007. и 2008. годину од 01. јануара текуће године под условима и на начин и у висини прописаној у члану 75. став 1. истог закона; то је тужени Фонд пензијског и инвалидског осигурања био у обавези да по службеној дужности почев од 01.01.2008. године, усклади пензије и друга примања војних осигураника на начин и у динамици као осталих корисника. Како тужени фонд то није учинио, то постоји његова одговорност за штету по члану 172. ЗОО.

Међутим, у погледу висине тражене накнаде штете, за сада се не може прихватити закључак нижестепених судова да су били испуњени услови за ванредно усклађивање пензија тужиоца за 11,06% од 01.01.2008. године па убудуће по основу решења директора Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање од 25.01.2008. године, о ванредном усклађивању пензија јер у нижестепеним одлукама нема разлога о томе од каквог је значаја повећање вредности бода од 9,02 на 9,40 динара, односно увећање за 4,21% војних пензија почев од 01.01.2008. године на основу наведене одлуке министра одбране о усклађивању војних пензија донете 20.03.2008. године („Сл. војни лист“ бр.13/08), с обзиром да је овим процентом увећања војних пензија од 4,21% у односу на обавезу туженог на ванредно усклађивање војних пензија за 11,06% почев од 01.01.2008. године, та обавеза процентуално смањена за 6,85%.

Како због погрешне примене материјалног права релевантно чињенично стање није потпуно и правилно утврђено, то су нижестепене пресуде у усвајајућем делу укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење, па је применом члана 407. став 2. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија
Предраг Трифуновић, с.р.

